

**BỘ LAO ĐỘNG – THƯƠNG BINH CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
VÀ XÃ HỘI**

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: **5170** /LĐTBXH-QLLĐNN

Hà Nội, ngày 08 tháng 12 năm 2017

V/v hình thức người lao động đi làm
việc thời vụ tại Hàn Quốc theo thỏa
thuận hợp tác giữa các địa phương

Kính gửi: Thủ tướng Chính phủ

Ngày 11/8/2017, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội có Công văn số 3368/LĐTBXH-QLLĐNN báo cáo Thủ tướng Chính phủ về việc đưa lao động đi làm việc thời vụ tại Hàn Quốc theo Thỏa thuận hợp tác giữa các địa phương. Ngày 11/10/2017, Văn phòng Chính phủ đã tổ chức cuộc họp với các Bộ: Lao động – Thương binh và Xã hội, Tư pháp và Ngoại giao về nội dung báo cáo của Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội.

Tại cuộc họp, ý kiến của các Bộ về cơ bản thống nhất đánh giá việc người lao động đi làm việc thời vụ tại Hàn Quốc theo Thỏa thuận hợp tác giữa các địa phương giữa hai nước là hình thức mới phát sinh trong thực tiễn, chưa được quy định tại các văn bản pháp luật. Hình thức này có khả năng mở rộng tại các địa phương trong thời gian tới do nhu cầu tiếp nhận của phía Hàn Quốc, đồng thời mang lại lợi ích cho người lao động, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế của địa phương nơi lao động cư trú, tăng cường quan hệ hợp tác nhiều mặt, nhiều cấp độ giữa ta và Hàn Quốc.

Trên cơ sở nội dung thống nhất tại cuộc họp, Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội đã tiếp tục làm việc với các cơ quan liên quan, làm rõ một số nội dung về quy định, chính sách của phía Hàn Quốc trong việc tiếp nhận lao động thời vụ nước ngoài và tổng hợp, đánh giá tác động bước đầu qua thực tiễn hoạt động tiếp nhận, sử dụng lao động làm việc thời vụ tại Hàn Quốc, trong đó có lao động Việt Nam. Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội xin báo cáo Thủ tướng Chính phủ như sau:

I. Về cơ chế, chính sách tiếp nhận lao động thời vụ của Hàn Quốc

1. Bối cảnh

Theo thông tin từ Bộ Tư pháp Hàn Quốc, chính sách tiếp nhận lao động thời vụ nước ngoài là chính sách mới, áp dụng cho ngành nông nghiệp và ngư nghiệp của Hàn Quốc.

Hiện nay việc tuyển dụng lao động nước ngoài tại Hàn Quốc trong các ngành sản xuất chế tạo, xây dựng, nông nghiệp, ngư nghiệp... thực hiện theo Luật cấp phép mới (gọi tắt là EPS) và áp dụng thông qua ký kết các Bản ghi nhớ về Chương trình EPS với các nước phái cử lao động (trong đó có Việt Nam). Theo đó, hàng năm Hàn Quốc sẽ phối hợp với các nước phái cử tổ chức các kỳ

thi tiếng Hàn để lựa chọn ứng viên làm hồ sơ tìm việc và giới thiệu cho các chủ sử dụng tại Hàn Quốc lựa chọn. Người lao động đi theo Chương trình này sẽ làm việc tại Hàn Quốc với thời hạn hợp đồng là 3 năm và có thể gia hạn thêm 1 năm 10 tháng.

Tuy nhiên, ngành nông nghiệp và ngư nghiệp tại Hàn Quốc có đặc thù là nhu cầu sử dụng nhân lực tăng cao, tập trung vào hai thời điểm gieo trồng và thu hoạch. Việc tuyển dụng nhân lực nước ngoài theo Chương trình EPS hiện nay chưa đáp ứng được yêu cầu sử dụng nhân lực đặc thù nêu trên của 2 ngành này. Vì vậy, Chính phủ Hàn Quốc đã áp dụng chính sách tiếp nhận lao động thời vụ ngắn hạn (90 ngày) cho hai ngành nông nghiệp và ngư nghiệp.

2. Cơ chế, chính sách tiếp nhận

Hiện nay, Hàn Quốc chưa có Luật quy định về chương trình lao động thời vụ nước ngoài. Chương trình này được thực hiện theo văn bản hướng dẫn của Bộ Tư pháp Hàn Quốc trên cơ sở các quy định pháp luật hiện hành về lao động và người lao động nước ngoài như Luật lao động tiêu chuẩn, Luật tiền lương tối thiểu của Hàn Quốc,...

Theo đó, Chính phủ Hàn Quốc giao Bộ Tư pháp chủ trì việc cấp phép và phối hợp với các Bộ: Việc làm – Lao động, Thủy sản biển, Nông nghiệp giám sát việc đảm bảo các điều kiện tiếp nhận, sử dụng lao động thời vụ nước ngoài. Chính quyền địa phương cấp quận/huyện của Hàn Quốc là đơn vị thực hiện.

Một số quy định về việc thực hiện Chương trình này như sau:

- Địa phương của Hàn Quốc chỉ tiếp nhận lao động thời vụ từ địa phương nước ngoài có ký kết Bản Ghi nhớ (MOU) kết nghĩa, hợp tác;

- Trước khi đăng ký tuyển chọn lao động thời vụ nước ngoài với Bộ Tư pháp, địa phương của Hàn Quốc phải thỏa thuận, thống nhất về quy trình, thủ tục và điều kiện phái cử, tiếp nhận lao động thời vụ trên cơ sở ký kết Hợp đồng phái cử và tiếp nhận lao động với địa phương kết nghĩa. Trong đó quy định rõ chế độ và quyền lợi của người lao động bao gồm:

+ Người lao động làm việc tại Hàn Quốc trong thời gian 90 ngày;

+ Thời gian, thời giờ làm việc: Luật lao động tiêu chuẩn của Hàn Quốc không quy định thời gian, thời giờ làm việc trong ngành nông, lâm, ngư nghiệp. Tuy nhiên, theo yêu cầu của Bộ Tư pháp, Chương trình lao động thời vụ phải đảm bảo một tháng người lao động tối thiểu được nghỉ 2 ngày, làm việc 4 giờ được nghỉ 30 phút trở lên, làm việc 8 giờ được nghỉ 01 giờ trở lên bao gồm thời gian ăn trưa.

+ Lương theo hợp đồng: Căn cứ mức lương tối thiểu (tính theo giờ) của Luật lương tối thiểu (lương tối thiểu hiện nay tương đương 1.200 USD/tháng cho 8 giờ/ngày, 6 ngày/tuần); làm thêm, làm ngày nghỉ tính theo quy định của Luật lao động.

+ Ăn, ở: do chủ sử dụng cung cấp; chủ sử dụng phải bố trí ký túc xá cho người lao động, không được bố trí nhà bằng nylon hoặc container.

+ Bảo hiểm: Người lao động được tham gia bảo hiểm tai nạn lao động. Đối tượng nộp chi phí bảo hiểm, cách thức chi trả chi phí khám chữa bệnh cho người lao động do hai địa phương thỏa thuận, thống nhất.

+ Chương trình không quy định về chi phí phái cử hay chi phí tuyển chọn, dạy tiếng Hàn, giáo dục định hướng, chi phí xin visa, vé máy bay hai chiều, chi phí bảo hiểm y tế, khám chữa bệnh,... Những chi phí này do hai địa phương thỏa thuận, thống nhất.

+ Địa phương phái cử phải xây dựng phương án phòng ngừa việc người lao động bỏ hợp đồng ra ngoài cư trú bất hợp pháp hoặc hết hạn hợp đồng không về nước. Tuy nhiên, Hàn Quốc không quy định cụ thể mà bên phái cử tự quyết định các biện pháp đảm bảo, phù hợp với pháp luật nước phái cử.

Trên cơ sở Hợp đồng phái cử và tiếp nhận này, khi sang Hàn Quốc, người lao động sẽ ký Hợp đồng lao động với chủ sử dụng là các chủ trang trại, hộ gia đình sản xuất nông nghiệp, ngư nghiệp của địa phương tiếp nhận.

- Cơ chế giải quyết khi có tranh chấp:

+ Bộ Tư pháp là cơ quan chịu trách nhiệm yêu cầu và đảm bảo các địa phương và các chủ sử dụng nhận lao động thời vụ tuân thủ các quy định, điều kiện nêu trên, đảm bảo các quyền lợi cơ bản của lao động thời vụ nước ngoài.

+ Bộ Tư pháp phối hợp với các Bộ: Việc làm – Lao động, Thủy sản biển, Nông nghiệp giám sát, kiểm tra việc thực hiện Chương trình này. Bên cạnh đó, Bộ Tư pháp thành lập các tổ chức quản lý lâm thời thông qua Trung tâm hỗ trợ việc làm, Trung tâm hỗ trợ đa văn hóa và có sự tham gia của các luật sư để hỗ trợ, bảo vệ quyền lợi chính đáng của lao động thời vụ khi bị xâm hại.

II. Tình hình tiếp nhận, sử dụng lao động thời vụ tại Hàn Quốc và tác động thực tiễn

Từ tháng 10/2015 đến hết tháng 12/2016, Hàn Quốc thí điểm áp dụng chương trình lao động thời vụ. Theo đó, đã có 219 lao động nước ngoài sang Hàn Quốc làm việc tại 12 địa phương trên cả nước.

Đầu năm 2017, Hàn Quốc cho phép áp dụng chính thức chương trình lao động thời vụ với hạn ngạch 1.547 chỉ tiêu dành cho 23 địa phương của Hàn Quốc và các địa phương phái cử của Việt Nam, Trung Quốc và Phillipin. Đến đầu tháng 10/2017, đã có 856 lao động nước ngoài sang làm việc tại thời vụ tại Hàn Quốc.

Theo đánh giá của Bộ Tư pháp Hàn Quốc đến nay chưa phát hiện những vấn đề phát sinh, vướng mắc như nợ lương, vi phạm luật lao động, xâm hại nhân quyền..., các địa phương tiếp nhận lao động, các chủ sử dụng Hàn Quốc và người lao động nước ngoài hài lòng và đánh giá cao về chính sách này.

Về lao động Việt Nam làm việc thời vụ tại Hàn Quốc

Ngày 05/10/2016, huyện Hòa Vang, thành phố Đà Nẵng và quận Yeongyang, tỉnh Kyeongsanbuk của Hàn Quốc đã ký Bản ghi nhớ (MOU) để phái cử 100 lao động nông nghiệp tỉnh Hòa Vang đi làm việc thời vụ tại quận Yeongyang. Huyện Hòa Vang đã tuyển chọn, đào tạo và cung ứng hai đợt gồm 68 lao động sang Hàn Quốc: đợt 1 có 26 lao động làm việc từ ngày 20/4 - 20/7/2017; đợt 2 có 42 lao động từ ngày 08/8 - 03/11/2017, trong đó có nhiều người thuộc hộ nghèo và gia đình chính sách.

Theo báo cáo ngày 25/10/2017 của Sở Lao động – Thương binh và Xã hội thành phố Đà Nẵng và báo cáo ngày 07/12/2017 của Ủy ban nhân dân huyện Hòa Vang sau khi hoàn thành công việc, toàn bộ người lao động đã về nước đúng thời hạn. Có 3 lao động về nước trước thời hạn vì lý do cá nhân. Các điều kiện ăn, ở, làm việc, thu nhập được đảm bảo và chưa có vụ việc phát sinh nào đối với người lao động. Thu nhập bình quân của mỗi lao động là 80 triệu đồng/03 tháng, người cao nhất là 100 triệu đồng.

Chính quyền địa phương đều đánh giá chương trình này mang lại hiệu quả cao cho người lao động và địa phương. Người lao động tham gia Chương trình đều rất phấn khởi vì học hỏi được nhiều kinh nghiệm sản xuất tại Hàn Quốc, phục vụ cho việc tổ chức sản xuất nông nghiệp tại địa phương sau khi về nước, đồng thời có thêm thu nhập trang trải cho gia đình, góp phần ổn định cuộc sống.

Ủy ban nhân dân huyện Hòa Vang và Sở Lao động – Thương binh và Xã hội thành phố Đà Nẵng kiến nghị cho phép địa phương tiếp tục thực hiện Thỏa thuận với phía Hàn Quốc về đưa lao động của huyện Hòa Vang đi làm việc thời vụ tại quận Yeongyang của Hàn Quốc và nhân rộng mô hình này ở các địa phương khác tại Đà Nẵng.

III. Kiến nghị, đề xuất

Việc tiếp nhận và sử dụng lao động thời vụ tại Hàn Quốc thông qua hợp tác giữa các địa phương là vấn đề mới đối với Hàn Quốc. Để kịp thời đáp ứng nhu cầu thực tế và đặc thù của các chủ sử dụng lao động ngành nông nghiệp, ngư nghiệp, Chính phủ Hàn Quốc đã vận dụng thí điểm việc tiếp nhận lao động thời vụ nước ngoài sang làm việc ngắn hạn và đang từng bước xây dựng, hoàn thiện cơ chế, chính sách cho loại hình tiếp nhận mới này.

Đối với Việt Nam, đây cũng là hình thức mới trong lĩnh vực người lao động đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng do chưa được quy định trong các văn bản pháp luật. Thực tiễn cho thấy hoạt động này mang lại lợi ích thiết thực cả về trình độ tay nghề, phương thức sản xuất và thu nhập đáng kể cho người lao động trong một thời gian khá ngắn. Bên cạnh đó, hình thức lao động này cũng còn có những bất cập, rủi ro như điều kiện làm việc, vấn đề người lao động bỏ hợp đồng,... cần được tiếp tục đánh giá để có biện pháp phòng ngừa, xử lý.

Trong bối cảnh quan hệ giữa ta và Hàn Quốc đang phát triển mạnh mẽ trên nhiều cấp độ và đi vào thực chất thì nhu cầu mở rộng hợp tác giữa các địa

phương của ta với phía Hàn Quốc ngày càng tăng, trong đó có vấn đề hợp tác tiếp nhận lao động đi làm việc thời vụ. Vì vậy, việc áp dụng các biện pháp quản lý và hướng dẫn, hỗ trợ các địa phương thực hiện đáp ứng thực tiễn, đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp của người lao động là yêu cầu cấp thiết.

Trên cơ sở đó, Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội kiến nghị Thủ tướng Chính phủ như sau:

- Trước mắt, Chính phủ áp dụng Điều 15 Luật Tổ chức Chính phủ để đồng ý cho các địa phương thí điểm thực hiện đưa người lao động đi làm việc thời vụ tại Hàn Quốc theo hình thức hợp tác với địa phương nước ngoài.

- Về lâu dài, giao Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội tiếp tục nghiên cứu đề xuất đưa hình thức người lao động đi làm việc ở nước ngoài theo chương trình hợp tác giữa các địa phương vào nội dung sửa đổi, bổ sung Luật về người lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng.

Đồng thời, trong các cuộc trao đổi, tiếp xúc của Lãnh đạo các cấp, đề nghị phía Hàn Quốc tiếp tục nghiên cứu, hoàn thiện các quy định pháp lý về việc tuyển dụng và sử dụng lao động nước ngoài theo hình thức này.

Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội báo cáo và xin ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ để thực hiện. *mk*

Nơi nhận:

- Thủ tướng Chính phủ;
- Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam (để b/c);
- Bộ trưởng (để b/c);
- Văn phòng Chính phủ, Các Bộ Tư pháp, Ngoại giao;
- UBND các tỉnh, thành phố: Hà Nội, Đà Nẵng, Đồng Tháp, Cần Thơ;
- Các Vụ HTQT, Pháp chế;
- Lưu: VT, QLLĐNN.

KT. BỘ TRƯỞNG

THỦ TRƯỞNG

Doãn Mậu Diệp

Doãn Mậu Diệp